

Anti-pest Protocol

2023-204

Inhoud

Inleiding.....	3
1. Achterliggende gedachte.....	3
1.2 Wat is Pesten?	3
1.3 Wat bieden wij op school aan om pesten te voorkomen?	3
1.4 Signalen van pesten kunnen zijn:	4
2. Cyberpesten.....	4
Regel 1:	5
Regel 2:	5
Regel 3:	5
3. Welke stappen doorlopen wij wanneer pesten wordt gesignaleerd?	6
3.1 Stappenplan pesten.....	6
4. Begeleiding	7
4.1 Hoe kan de leerkracht het gepeste kind het beste begeleiden?	7
4.2 Hoe kan de leerkracht de pester het beste begeleiden?	7
4.3 Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:.....	8
5. Adviezen	8
5.1 Ouders van gepeste kinderen:.....	8
5.2 Ouders van pesters:	8
5.3 Alle andere ouders:	8

Inleiding

Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door duidelijke afspraken te maken, weten leerkrachten, ouders en kinderen welke procedure er volgt wanneer er gepest wordt.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

Leerkrachten, leerlingen, ouders en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

1. Achterliggende gedachte

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters, meelopers en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders). De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen afspraken worden vastgesteld. Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen. Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

1.2 Wat is Pesten?

pes·ten (*pestte, heeft gepest*)

1 treiteren

We doen allemaal wel eens iets (al dan niet bewust) wat een ander niet bevalt. Echter, wanneer de ander aangeeft dat dit moet stoppen en je gaat toch door, dan spreken we van pesten.

De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest. Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pest- probleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

1.3 Wat bieden wij op school aan om pesten te voorkomen?

Op school willen we regelmatig een onderwerp in de groep aan de orde stellen. Deze onderwerpen komen naar voren in de methode, de vreedzame school.

De methode de Vreedzame school. Hierin komen onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. aan de orde. Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals; spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.

Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten en ouders horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

1.4 Signalen van pesten kunnen zijn:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- briefjes doorgeven
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding
- isolatie binnen de groep (dit kan de leerkracht terug zien in het sociogram)
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- op weg naar huis achtervolgen
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid: je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook leerlingen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

2. Cyberpesten

Voor kinderen zijn sociale media een vanzelfsprekend deel van hun leven. Snel contact staat voorop. Zonder al te veel toezicht van ouders, docenten, staan ze in direct contact met vrienden, 'vrienden van vrienden' en onbekenden. Dat biedt veel mogelijkheden om te leren, om de wereld en hun eigen ik te ontdekken. Contact met klasgenoten beperkt zich niet langer tot het schoolplein of schooltijden. Dat brengt ook risico's met zich mee. Grenzen zijn niet altijd duidelijk en kinderen verleggen deze ook nog eens graag. Ze geven zomaar persoonlijke informatie prijs, maken ruzie of geven zich voor de webcam letterlijk bloot. Groepsdruk, intimidatie, agressie, pesten en bedreiging vinden òók online plaats. Vaak buiten het gezichtsveld van ouders en docenten, maar met een enorme impact wanneer het escaleert. En dat stopt niet voor de schoolpoort.

Online treiteren gebeurt regelmatig. Nagenoeg altijd is er een relatie tussen offline en online pesten en hebben de pesters er online dus vooral nieuwe, makkelijk toepasbare middelen bij. Net als bij

‘gewoon’ pesten gaat het vaak om schelden, roddelen en buitensluiten. Maar via internet zijn er nog meer manieren om iemand het leven zuur te maken. Bijvoorbeeld door een kwetsend bericht namens iemand plaatsen, bewerkte foto’s te verspreiden of iemand nare filmpjes te sturen. Ook gebeurt het steeds vaker dat accounts gehackt worden en jongeren zich vervolgens online voordoen als hun gehackte slachtoffer. Online pesten is een stuk laagdrempeliger en gebeurt vaak anoniem. Het slachtoffer voelt zich nergens meer veilig. De overgrote meerderheid van de kinderen praat er niet met volwassenen over als ze online gepest worden.

(Bron:http://www.kennisnet.nl/fileadmin/contentelementen/kennisnet/mbo/Actueel/Bestanden/13_05_13_Sociale_Media_en_Schoolveiligheid.pdf)

‘Behandel de ander, zoals je zelf ook behandeld wil worden’

Regel 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij:

Je mag niet klikken, maar...als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit, dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

Regel 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen: School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien

nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft beperkt tot het signaleren en aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties aan de leerkracht en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

3. Welke stappen doorlopen wij wanneer pesten wordt gesignaleerd?

3.1 Stappenplan pesten

1. Ontdekking en Erkenning:

- **Leerkracht:** Detecteer pestgedrag door alert te zijn op signalen, zoals veranderingen in gedrag, terugtrekking of plotselinge vermijding van schoolactiviteiten.
- **Interne Begeleider:** Ondersteun de leerkracht bij het analyseren van de situatie en het identificeren van pestgedrag.
- **Ouders:** Luister naar het kind en neem zijn of haar zorgen serieus. Ouders moeten open communiceren met de school en samenwerken in het belang van het kind.

2. Rapportage en Documentatie:

- **Leerkracht:** Documenteer incidenten nauwkeurig, inclusief datum, tijd, betrokken partijen en specifieke gedragingen. Bespreek dit met de interne begeleider.
- **Interne Begeleider:** Analyseer de verzamelde informatie om patronen te identificeren en bespreek dit met de leerkracht en eventueel de schoolleiding.
- **Ouders:** Deel relevante informatie over het kind, inclusief eventuele incidenten thuis die van invloed kunnen zijn op het gedrag op school.

3. Interventie en Ondersteuning:

- **Leerkracht:** Intervenieer direct bij pestincidenten. Houd gesprekken met de betrokken leerlingen en werk aan oplossingen, waarbij duidelijk wordt gemaakt dat pestgedrag niet wordt getolereerd. Registraties worden in Esis gezet.
- **Interne Begeleider:** Bied ondersteuning aan de leerkracht en betrokken leerlingen, bijvoorbeeld door gesprekken te begeleiden en interventiestrategieën te ontwikkelen.
- **Ouders:** Werk samen met de school om het kind te ondersteunen. Overleg met de leerkracht en interne begeleider om ervoor te zorgen dat er consistentie is tussen de aanpak op school en thuis.

4. Preventieve Maatregelen:

- **Leerkracht:** Met behulp van de methode Vreedzame School wordt aandacht besteed aan acceptatie van diversiteit en hoe ga je op een positieve manier met elkaar om.
- **Interne Begeleider:** Agendeert jaarlijks thema's met betrekking tot gedrag en veiligheid op team vergaderingen en studiedagen.
- **Ouders:** Stimuleer een positieve houding thuis, zoals het aanmoedigen van empathie en respectvol gedrag. Ouders kunnen ook deelnemen aan ouderbijeenkomsten over pestpreventie.

5. Nazorg en Follow-up:

- **Leerkracht:** Houd regelmatig contact met betrokken leerlingen om ervoor te zorgen dat het pestgedrag niet terugkeert. Blijf alert op signalen van pesten.

- **Interne Begeleider:** Monitor de situatie en bied langdurige ondersteuning indien nodig. Zorg voor regelmatige evaluaties om de effectiviteit van de interventies te beoordelen.
- **Ouders:** Houd open communicatielijnen met de school en informeer de school over eventuele veranderingen in het gedrag van het kind.

Dit stappenplan benadrukt de samenwerking tussen leerkrachten, interne begeleiders en ouders om pestgedrag effectief aan te pakken en een veilige leeromgeving te waarborgen voor alle leerlingen.

4. Begeleiding

4.1 Hoe kan de leerkracht het gepeste kind het beste begeleiden?

Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest; Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten; Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren;

- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld: je niet afzonderen;
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil;
- Sterke kanten van de leerling benadrukken;
- Benoemen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt;
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s);
- Het gepeste kind niet 'over'beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen;
- Op school werken wij met de methode 'De Vreedzame School', daarnaast kan de school door verwijzen naar een SOVA of weerbaarheidstraining.

4.2 Hoe kan de leerkracht de pester het beste begeleiden?

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen);
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste;
- Excuses aan laten bieden;
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft;
- Pesten is verboden in en om de school: Wij houden ons aan deze regel: *het kind aanspreken als het kind wel pest, benoemen als kind zich aan de verwachtingen van de school houdt*;
- Kind leren om niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren;
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?;
- Samen met de ouders zoeken naar een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn;

- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

4.3 Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

5. Adviezen

5.1 Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind;
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken;
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken;
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Spreek de pester niet aan op gedrag tijdens school/ op school.

5.2 Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus;
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden;
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen;
- Maak uw kind bewust voor wat het anderen aandoet;
- Besteed extra aandacht aan uw kind;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind;
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

5.3 Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus;
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan;
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag;
- Geef zelf het goede voorbeeld;
- Leer uw kind voor anderen op te komen;

- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.
- Wanneer er op school iets is gebeurd en het is opgelost, kom er dan thuis niet op terug.
Opgelost is opgelost!
- Denk er eens over na wat u zoal bespreekt aan tafel, bedenkt u zich dan dat kinderen heel veel horen en opslaan!

